

Озеран А. В., доцент,
кафедра обліку підприємницької діяльності

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГУ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Я чую і забуваю.
Я бачу і запам'ятовую.
Я роблю і розумію.

Конфуцій

Законом України «Про освіту» визначено, що «метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання моральних якостей». Проте у підготовці облікових фахівців в Україні спостерігається ситуація, коли студент, провчившись у вищому навчальному закладі п'ять років, не отримує необхідних знань, а головне — практичних умінь і навичок проблемного мислення для того, щоб працювати головним бухгалтером на підприємстві. Якщо за радянської системи освіти студент після чотирьох років навчання міг працювати головним бухгалтером великого промислового підприємства або колгоспу, то українські роботодавці часто стикаються з тим, що молодий спеціаліст є спеціалістом-теоретиком, який не може застосовувати високоякісного рівня академічних знань на практиці, що часто пояснюється специфікою господарської діяльності підприємства. Причини втрати цього надбання криються у невдалому поєднанні в навчальному процесі теорії і практики. На думку Л. В. Чижевської, «вища бухгалтерська освіта в Україні орієнтована на кількість підготовлених спеціалістів, а не на можливість використання їх за призначенням».

Сьогодні вимоги до професійної підготовки спеціалістів з бухгалтерського обліку підвищуються. Теперішнього студента — майбутнього фахівця-бухгалтера — недостатньо забезпечити певною сукупністю знань. Назріла необхідність вдосконалити методи навчання студентів з метою перенесення центру уваги з обсягу фактичної інформації на вироблення навичок самостійного формування знань. Одним із ефективних засобів підвищення активізації навчання, розвитку мислення студентів та адаптації їх до роботи в одній команді може бути організація практичних занять у вигляді тренінгу.

Як правило, під визначенням «тренінг» розуміють систематичне тренування або удосконалення певних навичок і поведінки учасників тренінгу (від англ. *training* от *train* — навчати, виховувати).

Вважається, що тренінг — це особливий метод отримання знань, який відрізняється від своїх аналогів тим, що всі його учасники вчаться на власному досвіді одного моменту. Це спеціально створене сприятливе середовище, де кожний може з легкістю побачити та усвідомити свої плюси і мінуси, досягнення та поразки. Допомога та уважність оточуючих допомагають швидше зрозуміти, які особисті якості необхідні та які професійні навички потрібно розвинути.

В основу організації тренінгу з дисципліни «Облік за видами економічної діяльності» покладено ситуацію, яка імітує підприємницькі процеси підприємства за визначеним профілем діяльності. Тренінг передбачає вирішення наскрізної задачі, починаючи з оформлення первинних документів на кожну операцію та закінчуючи заповненням бухгалтерських регістрів і визначенням фінансових результатів від основної діяльності.

На початку тренінгу його учасникам (студентам) роздаються вихідні дані (умови тренінгу), які відображають реальні дані підприємства. Вихідні дані можуть включати:

- короткий опис підприємства та профіль його діяльності;
- перелік посадових та матеріально відповідальних осіб;
- залишки на рахунках бухгалтерського обліку станом на початок періоду;
- розшифрування залишків на окремих рахунках;
- господарські операції за період.

Надалі перед учасниками тренінгу постають наступні завдання:

- на основі вихідних даних відкрити рахунки у Головній книзі;

- скласти журнал реєстрації господарських операцій, у якому відобразити кореспонденцію рахунків та визначити і записати відповідні суми, зробивши, при цьому, необхідні розрахунки за окремими операціями.

- на основі журналу реєстрації господарських операцій зробити записи у Головній книзі за рахунками, у якій визначити обороти за період та сальдо на кінець періоду;

- скласти оборотні відомості за аналітичними та синтетичними рахунками і бухгалтерський баланс станом на кінець періоду.

При складанні вихідних даних для проведення тренінгу з даної дисципліни акцент слід робити на ті господарські операції, що характерні для основного виду діяльності підприємства, що взято за об'єкт. При цьому дуже важливо зосередити увагу студентів на вчасність і правильність складання первинних документів за кожною господарською операцією як документальної підстави для здійснення будь-якої операції.

Для вивчення курсу «Облік за видами економічної діяльності» характерним є вміння складати звітність окремих матеріально відповідальних осіб, а також численні розрахунки, наприклад, «Розрахунок торговельної націнки на реалізовані товари» (для підприємства роздрібної торгівлі), «Розрахунок різниці між обліковою вартістю і фактичною собівартістю готової продукції» (для промислового підприємства), «Калькуляційні картки» (для підприємств ресторанного господарства) тощо.

Таким чином, завдяки тренінгу досягається максимальне наближення студента до «життя» реального підприємства з усіма його особливостями, тобто дотримується принцип органічного поєднання теорії і практики — «вчись працюючи». Розв'язання наскрізної задачі дає можливість випускникові без будь-яких проблем перейти до трудової діяльності як повноцінний спеціаліст і підвищити рівень конкурентоспроможності на ринку праці.

Петрович В. В., старш. викл.,
кафедра обліку в кредитних і бюджетних
установах та економічного аналізу

ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В АНАЛІТИЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ ЗАСОБІВ ПОДОЛАННЯ КРИЗОВИХ ЯВИЩ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Серед чинників подолання кризових явищ в економічному розвитку нашої держави важливе місце займає раціональне ціноутворення на продукцію, що реалізується певними господарюючими суб'єктами.

В умовах ринкових принципів господарювання незаперечним є факт збільшення фізичного обсягу реалізації продукції внаслідок зменшення її реалізаційної ціни. При цьому можливе, за певних умов, збільшення виручки від реалізації продукції. Більшість підприємств інтуїтивно відчуває такий взаємозв'язок і свідомо